



Perspectieven van het Gewest op het vlak van circulaire economie

Charline RICHARD
Leefmilieu Brussel



I. PRESENTATIE VAN DE SPREKER/SPREEKSTER

Charline Richard werkt sinds 4 jaar bij Leefmilieu Brussel rond de transitie van vakmensen uit de bouwsector naar meer circulariteit.

Presentatie van de "mogelijke" toekomstige renovatiestrategie voor het gebouwenbestand van het BHG, met focus op circulariteit en op de doelgroep van bouwheren en ontwerpers. Deze strategie is nog niet politiek goedgekeurd en kan nog worden gewijzigd.



PLAN VAN DE PRESENTATIE

- I. Renovatiestrategie gebouwenbestand: Circulariteit **(niet-gevalideerd voorstel!)**
- II. Instrumenten aanreiken, Opleiden en Begeleiden
- III. Reglementeren



I. Renovatiestrategie gebouwenbestand: Circulariteit

Niet-gevalideerd voorstel!



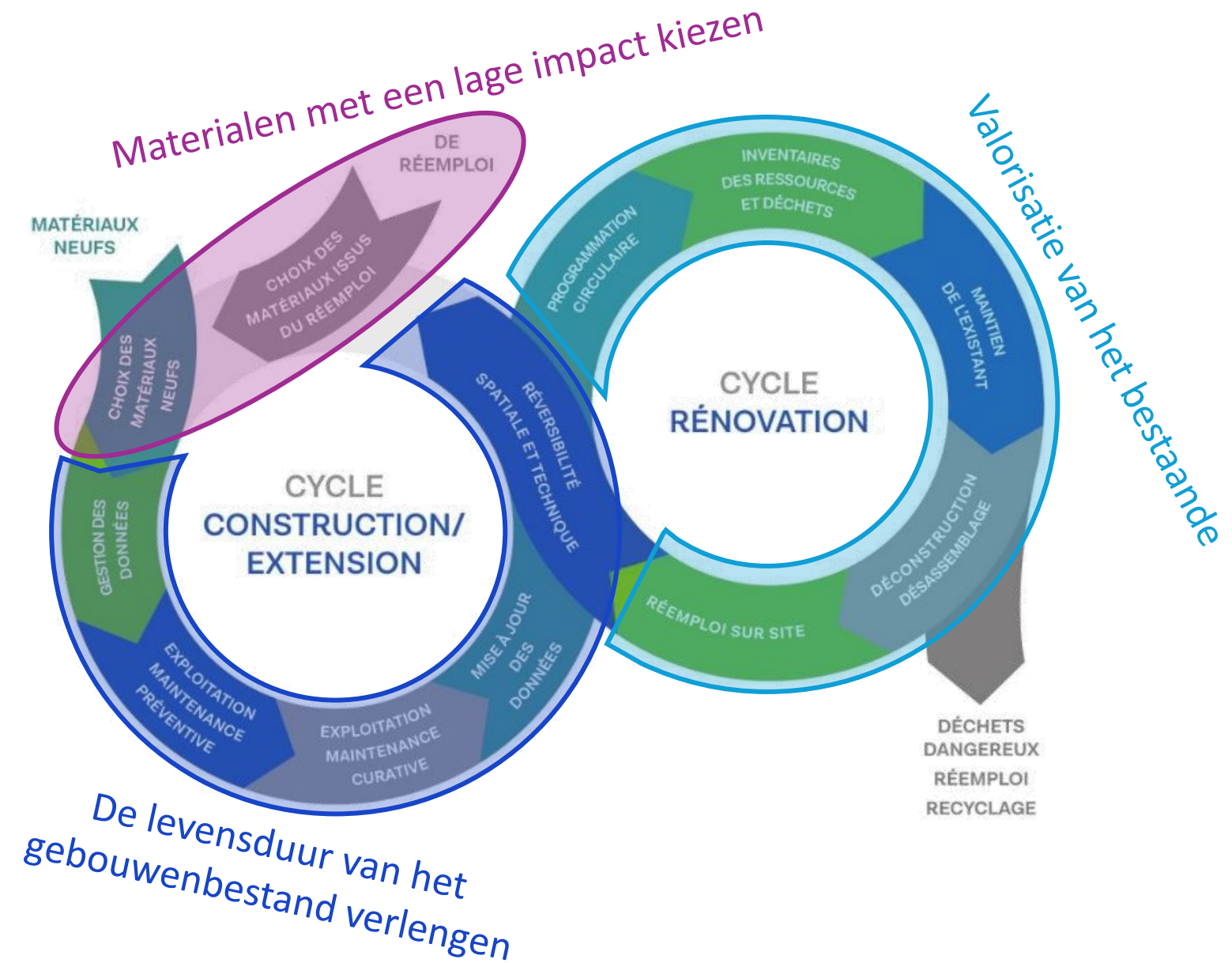
DOELSTELLING: CIRCULARITEIT ONTWIKKELEN IN DE BOUW EN RENOVATIE VAN HET BRUSSELSE GEBOUWENBESTAND

Rekening houdend met:

- De visie op de circulaire economie in de Brusselse bouw en renovatie
- De volledige waardeketen van de bouwsector bereiken
- De beleidsinstrumenten die moeten worden ingevoerd



VISIE OP DE CIRCULAIRE ECONOMIE IN DE BRUSSELSE BOUW EN RENOVATIE



Vademecum circulair bouwen, 2021.



3 PIJLERS:

VALORISATIE VAN HET BESTAANDE

” Afbraak wordt de uitzondering, om grondstoffen en materialen op het grondgebied te valoriseren. ”

- ✓ Het **behoud** van het bestaande heeft prioriteit.
- ✓ Het **programma** wordt aangepast aan de opportuniteiten van de locatie.
- ✓ De elementen worden **geïnterpreteerd**.
- ✓ **Deconstructie** gebeurt selectief.
- ✓ Gewonnen grondstoffen worden **ter plaatse hergebruikt**.
- ✓ Afvalstoffen worden **gevaloriseerd**.

DE LEVENSDUUR VAN HET GEBOUWENBESTAND EN ZIJN ELEMENTEN VERLENGEN

” Ingrepen op het (bestaand of toekomstig) gebouwenbestand zijn omkeerbaar en aanpasbaar met het oog op toekomstig hergebruik. ”

- ✓ Het gebouw kan worden aangepast aan meerdere functies (**ruimtelijke omkeerbaarheid**).
- ✓ Materialen en systemen worden ontworpen en toegepast met een hoog potentieel voor hergebruik (**technische omkeerbaarheid**).
- ✓ Het gebouw wordt op een gepaste manier gebruikt en onderhouden (**data**beheer en preventief of curatief **onderhoud**).

MATERIALEN MET EEN LAGE IMPACT KIEZEN

” Hergebruik en materialen met een lage milieu-impact krijgen de voorkeur. ”

- ✓ Materialen afkomstig uit **hergebruikscircuits** krijgen de voorkeur.
- ✓ Er wordt gebruik gemaakt van **nieuwe materialen met een lage impact** (met gerecycleerde inhoud, recycleerbaar, herbruikbaar, lokaal, geo- en biogebaseerd...).



DE VOLLEDIGE WAARDEKETEN VAN DE BOUWSECTOR BEREIKEN

PROGRAMMATION

MAÎTRISES D'OUVRAGE



CONCEPTION

ARCHITECTES
BUREAUX D'ÉTUDES
EXPERTS
...



MISE EN OEUVRE

CORPS DE MÉTIERS DE LA
MISE EN OEUVRE



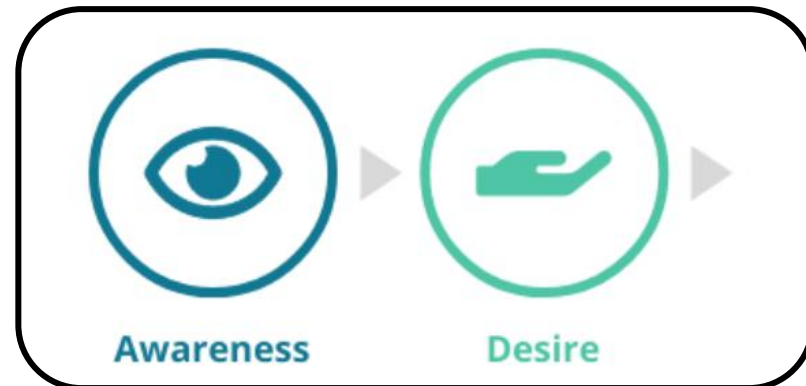
MAINTENANCE

FACILITIES MANAGERS
AGENTS IMMOBILIERS
...



DE BELEIDSINSTRUMENTEN DIE MOETEN WORDEN INGEVOERD

ADKAR



I. Sensibiliseren en Overtuigen



II. Ontwikkeling van competenties: Instrumenten aanreiken, Opleiden en Begeleiden



III. Reglementeren



RENOLUTION = UITVOERING VAN DE STRATEGIE



in



II. Instrumenten aanreiken, Opleiden en Begeleiden

Niet-gevalideerd voorstel!





ONTWIKKELING VAN COMPETENTIES: INSTRUMENTEN AANREIKEN, OPLEIDEN EN BEGELEIDEN

VALORISATIE VAN HET BESTAANDE

DE LEVENSDUUR VAN HET
GEBOUWENBESTAND EN ZIJN
ELEMENTEN VERLENGEN

MATERIALEN MET EEN LAGE IMPACT
KIEZEN

VERDERE ONTWIKKELING VAN CIRCULAIRE INSTRUMENTEN

GRO DUURZAAMHEIDSMETER

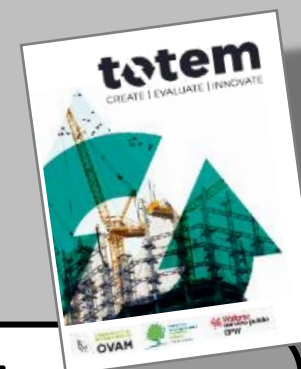


HERGEBRUIKINVENTARIS

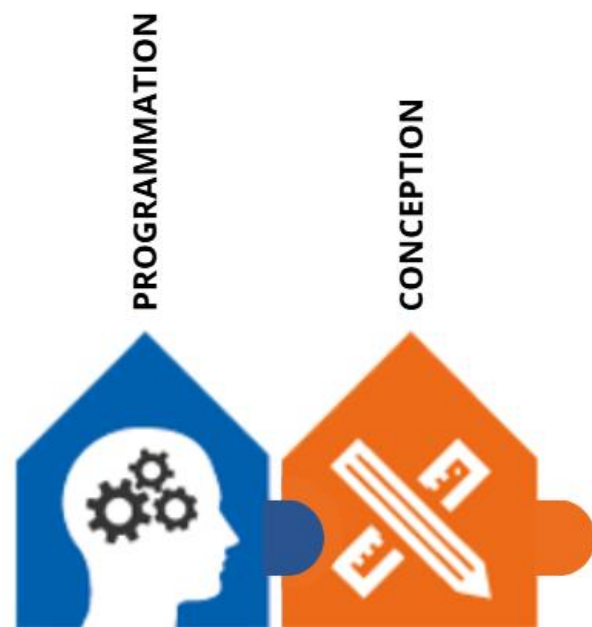
CHECKLISTS
OMKEERBAARHEID
RUIMTELIJK EN TECHNISCH



TOTEM:
ONDERSTEUNING BIJ HET KIEZEN
VAN MATERIALEN MET GERINGE
MILIEUIMPACT



GIDS DUURZAME GEBOUWEN





ONTWIKKELING VAN COMPETENTIES: INSTRUMENTEN AANREIKEN, OPLEIDEN EN BEGELEIDEN

VALORISATIE VAN HET BESTAANDE

DE LEVENSDUUR VAN HET
GEBOUWENBESTAND EN ZIJN
ELEMENTEN VERLENGEN

MATERIALEN MET EEN LAGE IMPACT
KIEZEN

BEGELEIDING EN OPLEIDINGEN VOOR CIRCULAIRE PRAKTIJKEN EN GEBRUIK VAN DEZE TOOLS

BESTAANDE DIENSTEN:

FACILITATOR DUURZAME GEBOUWEN

OPLEIDINGEN EN SEMINARIES DUURZAME GEBOUWEN

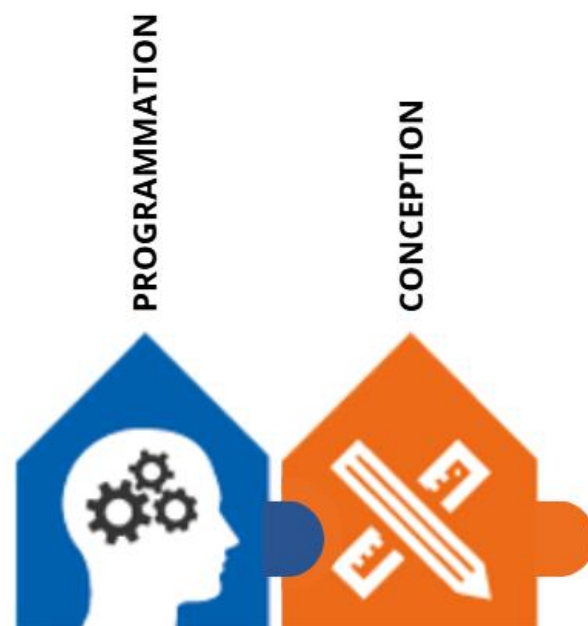
BEGELEIDING VAN PUBLIEKE BOUWHEREN BIJ DE CIRCULAIRE ECONOMIE (BPO)

BEGELEIDING DOOR EEN TOTEM-EXPERT (ALLE BOUWHEREN EN ONTWERPERS)

NIEUWE DIENSTEN:

GRO-BEGELEIDING (PUBLIEKE BH)

BEGELEIDING BIJ HET BEHOUD VAN HET GEBOUW (ALLE BOUWHEREN EN ONTWERPERS)





Knowledge



Ability

ONTWIKKELING VAN COMPETENTIES: INSTRUMENTEN AANREIKEN, OPLEIDEN EN BEGELEIDEN

VALORISATIE VAN HET BESTAANDE

DE LEVENSDUUR VAN HET
GEBOUWENBESTAND EN ZIJN
ELEMENTEN VERLENGEN

MATERIALEN MET EEN LAGE IMPACT
KIEZEN

HET PROFESSIONELE CIRCUIT VAN HERGEBRUIKMATERIALEN ONDERSTEUNEN

EEN LIJST OPSTELLEN VAN MATERIALEN DIE BESCHERMD MOETEN WORDEN, OM HET BEHOUD OF HET EFFECTIEVE HERGEBRUIK
ERVAN TE STIMULEREN

HET VERTROUWEN IN HET GEBRUIK VAN
HERGEBRUIKMATERIALEN VERSTERKEN

DE VERZEKERBAARHEID VAN
HERGEBRUIKPRAKTIJKEN VERGEMAKKELIJKEN

HET GEBRUIK VAN HERGEBRUIKMATERIALEN
VERGEMAKKELIJKEN VIA DE REGLEMENTERING



III. Reglementeren





Reinforcement

REGLEMENTERING

VALORISATIE VAN HET BESTAANDE

DE LEVENSDUUR VAN HET
GEBOUWENBESTAND EN ZIJN
ELEMENTEN VERLENGEN

MATERIALEN MET EEN LAGE IMPACT
KIEZEN

NIET-GEVALIDEERD VOORSTEL!

DE GSV AANPASSEN OM DE 3 PIJLERS TE FACILITEREN IN VERGUNNINGSAANVRAGEN

SELECTIEVE DECONSTRUCTIE EN SLOOP
OMKADEREN

RUIMTELIJKE OMKEERBAARHEID
OMKADEREN
TECHNISCHE OMKEERBAARHEID
VERGEMAKKELIJKEN

DE INTEGRATIE VAN
HERGEBRUIKMATERIALEN IN DE
GEBOUWSCHIL VERGEMAKKELIJKEN

VERPLICHTINGEN VASTGELEGD IN HET BWLKE:

TEGEN 2028: VERPLICHTING TOT HET INVOEREN VAN HET AARDOPWARMINGSPOTENTIEEL (GLOBAL WARMING POTENTIAL, GWP)
VIA TOTEM VOOR NIEUWE GEBOUWEN VAN + 1.000M²

TEGEN 2030: VERPLICHTING TOT HET INVOEREN VAN HET GWP VIA TOTEM VOOR ALLE NIEUWE GEBOUWEN + NALEVING VAN
DREMPELWAARDEN (NOG TE BEPALEN)



TOOLS, WEBSITES, BRONNEN

Werktuigen

- [GRO](#)
- [TOTEM](#)
- [Gids Duurzame Gebouwen](#)

Begeleidingen

- Facilitator Duurzame Gebouwen ≥ faciliteur@environnement.brussels
- [Opleidingen en Seminars Duurzame Gebouwen](#)
- Begeleiding TOTEM-expert > TOTEM@environnement.brussels
- Facilitator Duurzame Overheidsopdrachten > greenprocurement@environnement.brussels



TE ONTHOUDEN

- De 3 pijlers van de Visie op de circulaire economie in bouw en renovatie

VALORISATIE VAN HET BESTAANDE

DE LEVENSDUUR VAN HET
GEBOUWENBESTAND EN ZIJN
ELEMENTEN VERLENGEN

MATERIALEN MET EEN LAGE IMPACT
KIEZEN

- Tools en begeleidingen:



- Toekomstige verplichtingen GWP:

TEGEN 2028: VERPLICHTING TOT HET INVOEREN VAN HET AARDOPWARMINGSPOTENTIEEL (GLOBAL WARMING POTENTIAL, GWP)
VIA TOTEM VOOR NIEUWE GEBOUWEN VAN + 1.000m²

TEGEN 2030: VERPLICHTING TOT HET INVOEREN VAN HET GWP VIA TOTEM VOOR ALLE NIEUWE GEBOUWEN + NALEVING VAN
DREMPELWAARDEN (NOG TE BEPALEN)



CONTACT

Charline RICHARD

Projectleidster

crichard@environnement.brussels

Bruxelles Environnement

